

Аннотація

Н.А. Шевченко

Проблемы и пути совершенствования учета основных средств в сельскохозяйственных предприятиях

В статье проанализировано действующую систему учета основных средств в сельскохозяйственных предприятиях Звенигородского района. Предложено, чтобы основные средства, которые не используются в производстве продукции на срок до трех лет консервировать с целью уменьшения себестоимости сельскохозяйственной продукции. Обоснована фактическая необходимость отображать достоверную стоимость основных средств для избегания ошибок, чтобы уменьшить штрафные санкции за нарушения в учете.

Ключевые слова: учет, затраты, основные средства, консервация, методы начисления амортизации, стоимость, переоценка.

Annotatin

N.O. Shevchenko

Problems and ways of improvement accounting of fixed assets in agricultural enterprises

The article analyzes the current system of fixed assets accounting in agricultural enterprises of Zvenyhorodka district. It is suggested that the fixed assets that are not used in production for up to three years should be preserved in order to reduce the cost of agricultural products. The actual need to display accurate value of fixed assets to avoid errors for reducing penalties for violations in the account is substantiated.

Keywords: accounting, expenses, fixed assets, preservation, depreciation methods, cost, revaluation.

УДК 658.15

РИНКОВА ВАРТІСТЬ БІЗНЕСУ, ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

В.О. Непочатенко, аспірант

Уманський національний університет садівництва

Розглянуто алгоритм методики оцінки ринкової вартості бізнесу реципієнта, що ґрунтується на комбінованому підході, згідно з яким розраховуються ретроспективні, поточні та прогнозні дані комплексного показника ринкової вартості бізнесу, необхідного для розрахунку рівня інвестиційної безпеки реципієнта.

Ключові слова: інвестиційні потоки, потоковий підхід, реципієнт, інвестор, ринкова вартість

В умовах відновлення посткризової економіки та деструктивної дії факторів зовнішнього оточення вирішення проблем розвитку вітчизняних підприємств неможливе без залучення додаткового капіталу у вигляді інвестиційних потоків,

що є доволі ризикованим процесом як для інвестора, так і для підприємства-реципієнта. З одного боку, актуальність та значущість даної проблематики в умовах сучасного господарювання обумовлюється необхідністю проведення оцінки ринкової вартості бізнесу реципієнта, як ключового фактору забезпечення його інвестиційної безпеки, а з другого – все ще недостатньою розробленістю у вітчизняній науці відповідної проблематики. Тому обґрунтування доцільності запровадження інвестиційних потоків у розвиток українських підприємств вимагає розробки нових підходів до оцінки ринкової вартості бізнесу реципієнта.

Проведений аналіз економічної літератури свідчить, що проблемам методичного й теоретичного забезпечення процесу оцінки ринкової вартості бізнесу реципієнта присвячено досить багато наукових досліджень таких іноземних та вітчизняних науковців як: В. Андрефф, Дж. Андерсен, І. Ансофф, А. Вайсман, І. Валдайцев, А. Воронкова, В. Галасюк, М. Гольцберг, В. Гриньова, І.Ю. Гришова, А. Грязнова, А. Дамодаран, М. Ковальов, Т. Колер, А. Котов, Т. Коупленд, І. Кошкін, П. Круш, В.Кужель, Т. Лепейко, Т. Момот, Д. Муррін, В. Пономаренко, Ш. Пратт, Ф. Ріполь-Сарагосі, О. Румянцева, І. Єгерев, В. Хаустова, Т.Шабатура, А. Якубович, О. Ястремська. [1-12] В роботах цих авторів оцінка ринкової вартості бізнесу реципієнта вирішується на основі розрахунку показника інвестиційної привабливості підприємства-реципієнта, або використовується для підвищення ефективності його управління. Також окреслена проблема розглядається в контексті фінансового, інноваційного забезпечення розвитку харчової промисловості та переробних підприємств аграрного виробництва з урахуванням механізмів їх державної підтримки. Утім, проблема використання ринкової вартості бізнесу реципієнта, як фактору забезпечення його інвестиційної безпеки, залишається ще й досі відкритою та дискусійною, що і обумовило актуальність теми дослідження.

Методика досліджень. У статті використано загальноприйняті економічні методи дослідження, зокрема дедукції – при теоретичному осмисленні проблеми, монографічний – для детальної конкретизації наукових засад оцінки ринкової вартості бізнесу реципієнта, індукції – при формуванні висновків.

Результати досліджень. Для об'єктивної оцінки інвестиційної безпеки підприємства-реципієнта, передусім, потрібна інформація про його “платоспроможність”, як динамічної властивості сталості руху фінансових потоків, яким притаманний темп, вимір, швидкість, прояв співрозмірностей базового та поточного фінансового стану, та інформація про “стійкість” підприємства, як динамічного процесу, що відображає сталість його прояву в часі. Тому вважаємо, що саме показник ринкової вартості бізнесу здатен задовольнити вимоги інвестора щодо оцінки інвестиційної безпеки підприємства-реципієнта, оскільки є фундаментальною комплексною фінансово-економічною рекомендацією, що адекватно виражає ефективність діяльності підприємств, їхній сучасний розвиток та передбачувані перспективи діяльності.

В багатьох успішних іноземних корпораціях найважливішим об'єктом управління стала ринкова вартість бізнесу, оскільки відчуває та реагує на погіршення платоспроможності, зниження рентабельності діяльності, втрату конкурентних переваг та ринкових позицій, збільшення інвестиційного ризику,

тобто будь-яку зміну господарського стану щодо кожного підприємства. Таким чином, оскільки формування ринкової вартості бізнесу знаходиться взаємозалежить від фінансової стійкості та платоспроможності підприємства, а отже виникнення стану інвестиційної небезпеки, то вважаємо, що фундаментальним чинником забезпечення інвестиційної безпеки підприємства-реципієнта є нарощення ринкової вартості бізнесу.

В сучасній теорії та практиці існує безліч методик оцінювання ринкової вартості бізнесу, різноманітність існування яких обумовлена істотною зміною вимог до оцінювання капіталу, проте, більш обґрунтованими та значущими при оцінці ринкової вартості інвестиційного об'єкта, на думку інвесторів, є витратний та дохідний підходи, на основі яких розраховується показник чистих ринкових активів підприємства та використовується модель дисконтування вільних грошових потоків.

Ринкова вартість підприємства шляхом розрахунку показнику чистих ринкових активів на основі витратного підходу визначається як різниця між сумарною ринковою вартістю чистих активів та сумою витрат, спрямованих на відтворення або заміщення активів підприємства з урахуванням фізичного й морального зносу:

$$V_{\text{ча}} = V_a - V_3 = (V_n + V_o + V_{\text{мп}})k_a - (V_{\text{пв}} + V_{\text{дз}} + V_{\text{пз}})k_3, \quad (1)$$

де $V_{\text{ча}}$ — вартість чистих активів підприємства; V_a — сумарна ринкова вартість активів; V_3 — сумарна вартість зобов'язань; V_n — вартість необоротних активів; V_o — вартість оборотних активів; $V_{\text{мп}}$ — витрати майбутнього періоду (непоточні); $V_{\text{пв}}$ — вартість забезпечення наступних платежів; $V_{\text{дз}}$ — довгострокові зобов'язання; $V_{\text{пз}}$ — поточні зобов'язання; k_a — коефіцієнт приведення активів до ринкової вартості; k_3 — коефіцієнт приведення зобов'язань до ринкової вартості.

Прихильники даної моделі вважають, що за рахунок використання коригуючих коефіцієнтів приведення до ринкової вартості можна отримати вищий ступінь надійності у визначенні ринкової вартості підприємства, що робить методики витратного підходу, зокрема вище розглянуту, відносно простим способом одержання достовірних результатів. Утім, не завжди простота свідчить про достовірність. Тому як головним недоліком даної моделі є її неспроможність відобразити реальну прибутковість бізнесу, оскільки в ній не враховано вартості не прийнятих на баланс нематеріальних фінансових потоків.

Припущенням моделі дисконтування грошових потоків є те, що ринкова вартість підприємства створюється вільними грошовими потоками, що є доступними для розподілу між усіма власниками позикового та власного капіталу, в залежності від чого грошові потоки, поділяються на такі, що є доступними для розподілу між усіма власниками капіталу і визначаються як вільний грошовий потік фірми:

Таким чином, на основі застосування моделі дисконтування вільних грошових потоків при використанні доходного підходу ринкова вартість підприємства може бути представлена наступним чином:

$$V_E^{FCF} = \sum_{j=1}^{\infty} \frac{FCF_j}{(1+WACC)^j} - D_{BV}, \quad (2)$$

де: V_E^{FCF} – ринкова вартість підприємства, яка розрахована на основі застосування моделі дисконтування вільних грошових потоків; WACC – середньозважена вартість капіталу; D_{BV} – балансова вартість боргу.

Як в науковому колі, так і в практичному напрямку застосування моделі дисконтування вільних грошових потоків набуло неабиякої актуальності та популярності [7]. Разом з цим, аналіз достовірності та адекватності застосування зазначеної моделі в оцінці ринкової вартості підприємства дає можливість установити такі зауваження:

- вільний грошовий потік пов'язаний розподілом величини доданої вартості, а не з її створенням, оскільки обслуговує фінансову діяльність підприємства, а не операційну та інвестиційну діяльність;

- ринкова вартість бізнесу не може визначатися платежами власникам капіталу та кредиторам, а в даному випадку вільний грошовий потік визначається як сума виплат постачальникам позикового капіталу, що встановлюються умовами укладеної угоди, та власного капіталу, що визначаються дивідендною політикою підприємства;

- вільні грошові потоки не спроможні визначити вартість у короткостроковому періоді, оскільки виникає порушення принципу співвідношення витрат та доходів;

- вільні грошові потоки в зазначеній моделі тлумачаться як втрата вартості, оскільки збільшення їх обсягу призводить до скорочення інвестиційних потоків, а тому виступають частково ліквідаційною концепцією підприємства;

- виникає ряд практичних проблем, які пов'язані із обчисленням дисконту;

- у зв'язку з виникненням необхідності виокремлення від попередніх інвестиційних потоків усіх грошових потоків використання моделі дисконтованих вільних грошових потоків потребує присутності довготривалого горизонту прогнозування, що особливо актуально в період зростання інвестиційної активності підприємства.

Отже, застосування моделі дисконтування вільних грошових потоків адекватно тільки у випадках генерації в кожному поточному періоді інвестиційною моделлю підприємства вільних грошових.

Таким чином, розглянуті базові моделі оцінки ринкової вартості підприємства, як на нашу думку, не можуть бути використані інвесторами при виборі потенційного об'єкту інвестування, оскільки носять орієнтовний, або, навіть, імовірнісний характер, адже не відповідають етапу сучасного економічного розвитку України, тому в сучасних умовах фінансового забезпечення когнітивного розвитку галузі харчової промисловості втрачають свою економічну адекватність та коректність.

На думку деяких дослідників [4, 5, 6], в умовах існування високого ступеня невизначеності вітчизняної економіки та малої достовірності прогнозів очікуваних прибутків в майбутньому, економічно обґрунтованим та доцільним є

комбінування витратного й дохідного підходів при оцінці інвестором ринкової вартості підприємства-реципієнта.

На нашу думку, використання витратного методу в комбінованому підході є неоправданим, оскільки оцінка діючого бізнесу навіть за коригуванням його вартості не забезпечує належного обґрунтування, оскільки не має надійної методики визначення коригуючих коефіцієнтів приведення до ринкової вартості.

За базову модель оцінки ринкової вартості підприємства, що буде входити в комбінований підхід оцінювання підприємства-реципієнта, вважаємо раціональним обрати комплексну модель визначення ринкової вартості підприємства, що ґрунтується на потоковому підході, запропоновану Ю.І. Гришовою [1, с. 114], представлена наступною формулою:

$$EVA = ЧП - K \times WACC = \left(\frac{ЧП}{K} - WACC \right) \times K, \quad (3)$$

де *EVA* – економічна додана вартість; *ЧП* – чистий прибуток; *K* – сукупний обсяг джерел формування фінансових потоків; *WACC* – середньозважена вартість фінансового потоку.

Згідно розглянутої моделі, основною детермінантою фінансового потоку є первісна вартість господарської одиниці.

Про актуальність та доцільність використання потокового підходу в системі фінансової безпеки підприємства, зокрема в його інвестиційній складовій, наголошують й Т.С. Шабатура та В.В. Бутенко, на думку яких інноваційні принципи поточкових підходів в забезпеченні підприємства фінансовим розвитком "встановлюють сприятливий фінансовий клімат, як систему нормативних та економічних умов здійснення фінансової діяльності автономними суб'єктами господарської діяльності, які суттєво впливають на рівень прибутковості та ризику, створюючи контури функціонування фінансових потоків; забезпечують впорядкований рух фінансових ресурсів, що відповідає цілям і критеріям їх формування в умовах економічної невизначеності та специфічних особливостей функціонування" [8, 251-252].

Таким чином, використання потокового підходу в розрахунку ринкової вартості в умовах економічної невизначеності є найбільш раціональним та адекватним сучасним умовам господарювання методом, оскільки фінансові потоки виступають результатом попередньої діяльності підприємства та інструментом вимірювання його майбутнього потенціалу нарощення ринкової вартості, що підкреслює їх подвійну економічну природу.

Отже, на наш погляд, використання комбінованого методу оцінки ринкової вартості підприємства, що ґрунтується на використанні моделі дисконтування вільних грошових потоків та моделі формування ринкової вартості фінансових потоків, є більш адекватним для оцінювання ринкової вартості підприємства-реципієнта, тому як фінансові потоки можна визнати як найбільш задовільний інструмент для вимірювання нової вартості, яка створюється підприємством протягом звітного періоду.

Іншими словами, саме такий підхід є найбільш ефективним при проведенні

оцінки ринкової вартості бізнесу реципієнта, оскільки:

– за допомогою використання доходного підходу інвестор і реципієнт здатні розрахувати мінімальний рівень ринкової вартості підприємства, що дає можливість повернути реципієнтом витрачені грошові кошти в разі виникнення невігідних умов;

– за допомогою використання потокового підходу виникає можливість спрогнозувати ринкову вартість бізнесу реципієнта на перспективу.

На основі застосування комбінації доходного та потокового методів розрахунок кінцевого розміру ринкової вартості бізнесу реципієнта можна обчислити за допомогою узагальнюючого показника (V) [3, с. 64]:

$$V = \sum_{i=1}^n V_i Z_i \quad (4)$$

де V – кінцевий розмір ринкової вартості бізнесу реципієнта; V_i – оцінка ринкової вартості бізнесу реципієнта i -м методом; $i = 1, \dots, n$; n – кількість застосовуваних методів; Z_i – вагомий коефіцієнт i -го методу.

Варто відмітити, що для обчислення кінцевого розміру ринкової вартості бізнесу реципієнта необхідне визначення вагومого коефіцієнту (Z_i), що є фундаментальним етапом даного процесу, оскільки характеризує рівень вагомості певного методу оцінки.

Опрацювання економічних джерел [2; 3] дало можливість встановити, що вагомий коефіцієнт (Z_i) може бути визначеним за допомогою використання методу зважування, що ґрунтується на експертних оцінках, і за допомогою використання методу аналізу ієрархій, що входить до складу статистичного підходу. Утім, варто зазначити, що метод зважування ґрунтується на суб'єктивізмі експертів, а саме інвесторів та підприємств-реципієнтів, що є основним недоліком даного методу і підкреслює недоцільність його використання при визначенні кінцевого розміру ринкової вартості бізнесу реципієнта. Разом з цим, з математичного погляду, особливості кожного з використовуваних методів оцінки ринкової вартості підприємства-реципієнта при обчисленні вагومого коефіцієнта можливо урахувати лише методом аналізу ієрархій, що підкреслює його найбільшу адекватність.

Враховуюче все вищенаведене, розглянемо наступний алгоритм методики оцінки ринкової вартості бізнесу реципієнта прийняття рішення, в основу якого покладено оцінку наявних фінансових ресурсів підприємства та урахування подальших перспектив його розвитку, що на сьогодні є головним аспектом при прийнятті відповідних рішень інвестором щодо інвестування потенційного об'єкта господарювання.

Перший етап алгоритму передбачає загальний аналіз розвитку підприємства-реципієнта, на основі якого створюється сукупність внутрішніх драйверів формування ринкової вартості бізнесу реципієнта та з боку інвестора приймається попереднє рішення щодо аналізу фінансового розвитку суб'єкта господарювання та вивчення властивостей подальшого розвитку його господарської діяльності.

Другий етап ґрунтується на виборі періоду дослідження, на протязі якого буде здійснена оцінка ринкової вартості бізнесу реципієнта. Варто зазначити, що для одержання адекватних результатів, період оцінки має опиратися на шість точок дослідження за кожним оцінювальним об'єктом, що дасть можливість прийняти оптимальне управлінське рішення.

Третій етап передбачає збір та аналіз бухгалтерських звітів за попередні періоди.

Четвертий етап заснований на проведенні оцінки ринкової вартості бізнесу реципієнта шляхом використання моделі нарощення ринкової вартості фінансових потоків та моделі дисконтування вільних грошових потоків, що дасть можливість інвестору та підприємству-реципієнту шляхом урахування особливостей ретроспективного стану та перспектив подальшого розвитку підприємства забезпечити власні інтереси.

П'ятий етап характеризується відповідальністю та складністю виконання, оскільки на базі модифікованого таксономічного показника на конкретний момент часу tn визначається комплексний показник оцінки внутрішніх драйверів формування ринкової вартості бізнесу реципієнта за формулою:

$$K_{РВБ}^i = \sum_{k=1}^4 a_k x_i^k, \quad (5)$$

де $K_{РВБ}^i$ – комплексний показник оцінки ринкової вартості бізнесу реципієнта; a_k – коефіцієнт вагомості k -го внутрішнього драйвера.

Коефіцієнт вагомості a_k коливається від 0 до 1, при цьому його сума за всіма драйверами дорівнює 1.

Також вагомий коефіцієнт a_k може бути визначений експертним шляхом, де експертами виступають гіпотетичні та потенційні інвестори, які при оцінці ринкової вартості бізнесу реципієнта визначають ступінь вагомості конкретного драйвера його внутрішнього оточення.

Модель нарощення ринкової вартості підприємства, що ґрунтується на поточковому підході, побудована на системі внутрішніх драйверів, що створюють нову вартість підприємства шляхом ефективного співвідношення власних та позикових джерел формування фінансових потоків та нарощення потенціалу їх внутрішніх джерел формування. Разом з цим, платоспроможність та ліквідність підприємства за цією моделлю залежать від продуктивності фінансових потоків, їх оптимальності та забезпеченості підприємства необхідним обсягом фінансових ресурсів, що для інвестора є головним критерієм інвестиційної надійності.

Визначення ринкової вартості бізнесу на перспективу можливе за допомогою розрахунку майбутньої вартості фінансових потоків, що опирається на розрахунок показників, що характеризують результати попередньої діяльності підприємства.

Шостий етап. Визначається рівень інвестиційної безпеки підприємства-реципієнта на основі обчислення ретроспективних, поточних і прогнозних даних комплексного показнику ринкової вартості бізнесу реципієнта за наступною формулою:

$$I_B = (KPBB_{nom} - KPBB_{pet}) + (KPBB_{proz} - KPBB_{nom}), \quad (6)$$

де I_B – коефіцієнт рівня інвестиційної безпеки підприємства-реципієнта за дослідний період; $KPBB_{nom}$ – комплексний показник оцінки внутрішніх драйверів формування ринкової вартості бізнесу реципієнта за поточний період; $KPBB_{pet}$ – комплексний показник оцінки внутрішніх драйверів формування ринкової вартості бізнесу реципієнта за ретроспективний період; $KPBB_{proz}$ – комплексний показник оцінки внутрішніх драйверів формування ринкової вартості бізнесу реципієнта на перспективу.

Варто відмітити, якщо обидва методи, використовувані в оцінці ринкової вартості підприємства-реципієнта i -тим методом, є рівнозначними, то кожному з них буде привласнений коефіцієнт вагомості 0,5.

Якщо підприємство-реципієнт за дослідний період скоротило свої можливості, то отримане значення коефіцієнта рівня його розвитку (g) буде негативним. В даному випадку перевага віддається потоковому підходу, а саме моделі нарощення ринкової вартості фінансових потоків, де коефіцієнт вагомості для потокового методу буде розраховується за наступною формулою:

$$Z_{fn} = 0,5 - I_B, \quad (7)$$

де Z_{fn} – коефіцієнт вагомості моделі нарощення ринкової вартості фінансових потоків.

Підприємство-реципієнт характеризується стабільним економічним розвитком та спроможністю генерувати в перспективі грошові потоки за умови отримання за дослідний період позитивного значення коефіцієнта рівня розвитку. У цьому випадку при оцінці ринкової вартості бізнесу реципієнта доцільним є використання моделі дисконтування грошових потоків, коефіцієнт вагомості за яким обчислюється за наступною формулою:

$$Z_{den} = 0,5 + I_B, \quad (8)$$

де Z_{den} – коефіцієнт вагомості моделі дисконтування грошових потоків.

Варто відмітити, що сума Z_{fn} і Z_{den} дорівнює одиниці, тобто у разі збільшення коефіцієнту вагомості одного з методів, коефіцієнт вагомості іншого відповідно на ту ж величину зменшується.

Реалізація даного етапу дала можливість отримати рівень інвестиційної безпеки (I_B) підприємств харчової промисловості, результати розрахунків яких наочно представлені за даними таблиці 1.

Як видно з таблиці 1, за досліджуваній період рівень інвестиційної безпеки період ТОВ СП "Аква Вінтекс" характеризується негативним рівень, що впливає на зниження його здатності генерувати прибуток в перспективі. У даному випадку, відповідно до цього, пріоритетність віддається потоковому підходу, а саме розрахунку ефективності фінансових потоків.

АТ "Одеський коньячний завод" хоча й має і мізерний, утім позитивний рівень інвестиційної безпеки, що допомогло йому зміцнити його ринкові позиції та здатність генерувати прибуток в перспективі. А тому, для АТ "Одеський

коньячний завод" пріоритетним для оцінки його ринкової вартості підприємства є дохідний підхід, а саме модель дисконтування грошових потоків.

1. Розрахунок рівня інвестиційної безпеки підприємств харчової промисловості України за 2010-2012 роки.

Назва підприємства	$K_{РВБ}^{2010}$	$K_{РВБ}^{2011}$	$K_{РВБ}^{2012}$	$Z_{фн}$	$Z_{дзн}$	Рівень інвестиційної безпеки
ТОВ СП "Аква Вінтекс"	0,26	0,26	0,25	0,52	0,48	-0,02
АТ "Одеський коньячний завод"	0,40	0,41	0,41	0,49	0,51	0,01

Примітка. *Розраховано автором за даними статистичних звітів підприємств

Сьомий етап. Прийняття відповідних рішень інвесторів щодо доцільності запровадження інвестиційних потоків в потенційний об'єкт інвестування на основі отриманих значень рівня інвестиційної безпеки підприємства-реципієнта та ретроспективних, поточних і прогнозних даних комплексного показнику ринкової вартості його бізнесу.

Висновки. Результати проведених досліджень, дають змогу зробити висновок про те, що використання комбінованого підходу для оцінки ринкової вартості бізнесу реципієнта, що ґрунтується на використанні моделі дисконтування вільних грошових потоків та моделі формування ринкової вартості фінансових потоків, є найбільш ефективним при проведенні оцінки ринкової вартості бізнесу реципієнта, оскільки:

– за допомогою використання доходного підходу інвестор і реципієнт здатні розрахувати мінімальний рівень ринкової вартості підприємства, що дає можливість повернути реципієнтом витрачені грошові кошти в разі виникнення невігідних умов;

– за допомогою використання потокового підходу виникає можливість спрогнозувати ринкову вартість бізнесу реципієнта на перспективу.

На основі використання комбінованого підходу розглянуто алгоритм методики оцінки ринкової вартості бізнесу реципієнта, відповідно до якого розраховується ретроспективні, поточні та прогнозні дані комплексного показнику його ринкової вартості, необхідного для розрахунку рівня інвестиційної безпеки реципієнта, що є необхідною інформацією для прийняття відповідних рішень інвестором щодо впровадження інвестиційних потоків в потенційний об'єкт інвестування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гришова І.Ю Зміцнення фінансової складової економічної безпеки підприємства / І.Ю. Гришова, Т.С. Шабатура // Облік і фінанси №1, 2013. – С. 99-105.
2. Егерев И. А. Стоимость бизнеса. Искусство управления: Учебное пособие. – М.: Дело, 2003.– 430 с.

3. Есипова В. Оценка бизнеса: учебн. пособ. / В. Есипова. – СПб.: Питер, 2003. – 324 с.
4. Зима О. Г. Узгодження підсумкової величини інвестиційної вартості підприємства / О. Г. Зима, О. М. Котиш, В. О. Підгайна // Бизнес-Информ. – 2011. – № 3. – с. 20–23.
5. Котиш О. М. Удосконалення методики оцінки інвестиційної вартості підприємства. / О.М. Котиш // "Економіка розвитку" (Economics of Development), № 2(66), 2013. – С.114-118.
6. Котыш Е. Н. Обоснование выбора комбинированного метода оценки инвестиционной стоимости предприятия. Экономика: проблемы теории и практики.– г. Днепропетровск 2007.– № 3.
7. Теплова Т.В. Финансовый менеджмент: управление капиталом и инвестициями. / Теплова Т.В. – М.: ГУ ВШЭ, 2000. – 504 с.
8. Шабатура Т.С. Концептуальные аспекты финансовой составляющей экономической безопасности предприятия / Т.С. Шабатура, В.В. Бутенко // Материали II междунар. науч. – практ. конф. [«Современное общество в условиях глобального вызова: преобразования и перспективы развития»], (Тольятти – Москва, 26 апреля 2013 г.). – Самара: ООО «Издательство Ас Горд». – 2013г. – С. 249-254.
9. Кужель В.В. Державна підтримка регіональних програм інноваційного розвитку [Електронний ресурс] / І.Ю. Гришова, В.А. Замлинський, В.В. Кужель // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2013. – № 2. – С. 201-206. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2013/n2.html>
10. Непочатенко В.О. Вплив інституціональної структури на розвиток інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств [Електронний ресурс] / І.Ю. Гришова, В.О. Непочатенко // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2013. – № 2. – С. 47-51. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2013/n2.html>.

Одержано 23.09.2013

Аннотация

Непочатенко В.А.

Рыночная стоимость бизнеса, как фактор обеспечения инвестиционной безопасности предприятий пищевой промышленности

Проведенное исследование дало возможность усовершенствовать комбинированный подход оценки рыночной стоимости бизнеса реципиента, который включает модель дисконтирования денежных потоков и модель наращивания рыночной стоимости финансовых потоков, что основываются на доходном и потоковом подходе. Использование доходного подхода дает возможность инвестору и реципиенту рассчитать минимальный уровень рыночной стоимости предприятия, а потокового подхода - спрогнозировать рыночную стоимость бизнеса реципиента на перспективу.

На основе использования комбинированного подхода рассмотрен алгоритм методики оценки рыночной стоимости бизнеса реципиента, согласно которому рассчитывается ретроспективные, текущие и прогнозные данные комплексного показателя его рыночной стоимости, необходимого для расчета уровня инвестиционной безопасности реципиента,

что является необходимой информацией для принятия соответствующих решений инвестором по внедрению инвестиционных потоков в потенциальный объект инвестирования.

Ключевые слова: инвестиционные потоки, потоковый подход, реципиент, инвестор, рыночная стоимость.

Annotatin

Nepochatenko V.O.

The market value of the business as the factor of investment safety of the food industry enterprises

This study made it possible to improve the combined approach of assessing the market value of the business of the recipient that includes the discounted cash flow model and model of building market value of financial flows that are based on the income approach and streaming. Using the income approach enables the investor and the recipient to calculate the minimum market value of the enterprise, and streaming approach - to predict the market value of the recipient's business in the future.

Based on a combined approach was studied the algorithm of the methodology of assessing the market value of business of the recipient, which is calculated according to the retrospective, current and forecast data of the complex index of its market value, necessary for calculating the level of investment security of the recipient, which is the necessary information for decision-making by the investor for the implementation of investment flows a potential investment.

Keywords: investment flow, streaming approach, the recipient, the investor, the market value.

УДК 338.48:336.67

ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ ПІДПРИЄМСТВ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ

**М.А. Вуйченко, доктор економічних наук
Кримський гуманітарний університет**

В статті розглядаються питання управління розвитком підприємств туристичного бізнесу з використанням методів фінансового менеджменту, оцінки фінансових результатів діяльності та фінансово-економічного стану підприємств.

Ключові слова: туристичний бізнес, фінансовий менеджмент, туристичні підприємства.

Одним із важливих завдань розвитку економіки України є виявлення позитивних тенденцій і чинників діяльності підприємств, зокрема і туристичних. Формування підприємств туристичного бізнесу відіграє значну роль як в контексті становища на світовій арені, так і стосовно внутрішньої економічної ситуації. Воно виступає фактором активізації світових культурних зв'язків, засобом стабілізації і зміцнення співпраці між державами, посилення міжнародного іміджу України. З організацією туризму в Україні прямо чи опосередковано пов'язано близько п'ятдесяти галузей народного господарства, тому його розвиток дає